

In memoriam
THEO DE GRUYTER
(1920-2008)

Kort geleden ontving de Mierenwerkgroep het droevige bericht dat Theo de Gruyter woensdag 25 juni is overleden. Theo was één van de medeoprichters van onze werkgroep en oud-penningmeester/ledenadministrateur. In 1985 behoorde Theo tot een bont gezelschap van spinners en keververzamelaars, maar vooral mierenliefhebbers, die bijeenkwamen bij Frieda en Boudewijn Heuts en waaruit een paar jaar later de Mierenwerkgroep is voortgekomen. Vanaf dit allereerste begin ontbrak Theo zelden op de bijeenkomsten. Hij genoot vooral van de inventarisatie-weekends. De paden op, de lanen in en ondertussen speuren naar nesten of loslopende koninginnen. En natuurlijk van gedachten wisselen met gelijkgestemde zielen.

Als iemand veel ervaring had met het houden van insecten, dan was het Theo wel. Een ervaring van zo'n tachtig jaar! Zijn leven lang hield hij hagedissen, kikkers, spinnen en insecten. De laatste twintig jaar waren dit eigenlijk alleen nog mieren. De technische hoogstandjes die hij daarbij gebruikte waren zijn tijd ver vooruit. De kunstige kunstnesjes waren wonderlijks van technisch vernuft. Al twintig jaar voordat iedereen de mond vol kreeg van "klimaat neutraal" en spaarlampen, wist hij kunstnesjes te construeren die met een paar luttele wattjes verwarmd konden worden. Theo zou Theo niet zijn als hij de hele zaak niet ook nog compleet regelbaar had gemaakt. Sommigen van ons hebben zo'n nesje van hem gekregen en dat wordt gekoesterd als een zeldzaam collectors item. Creaties van de natuurminnende broer van Willie Wortel, zeg maar. Theo zal vanwege zijn kennis en ervaring meniggen van advies hebben gediend rond het wel en wee van formicaria.

Aangestoken door het enthousiasme van andere mierenwerkgroepleden, bestudeerde Theo het koloniestichtingsgedrag onder experimentele omstandigheden. Hij observeerde kritisch en maakte nauwgezette aantekeningen. De resultaten van zijn onderzoekjes doen niet onder voor die van de bekende Nederlandse myrmecoloog Stårcke. Helaas heeft Theo zijn bevindingen nooit gepubliceerd, maar wat niet is kan postuum nog komen!

Theo was al ver in de zeventig toen hij een computer aanschaftte. Deze was vooral bedoeld om zijn enorme collectie klassieke muziek te catalogiseren, maar ook om zijn inventariserwerk op te slaan.

Hij was namelijk een actief miereninventariseerder in de Kennemerduinen. Hij vond dat zijn waarnemingen controleerbaar moesten zijn, dus hield hij er een mierencollectie op na, alleen voor dit doel!*

Theo was vriendelijk, maar ook vasthoudend. Hij schoof bijvoorbeeld niet onder stoelen of banken dat hij het niet eens was met het uitzetten van exoten in de Kennemerduinen. Maar ondanks de kanntekeningen die hij plaatste bij het uitzetten van de zwarte reuzenmier *Camponotus vagus* gebeurde dat toch en daar berustte hij in.

Helaas bleek ook Theo niet immuun voor de tand des tijds. Vooral de laatste jaren viel het hem zichtbaar moeilijk om overal aan mee te blijven doen. Toch heeft hij zich tot het laatst toe laten zien. En als het openbaar vervoer wat tegen zat, zei hij *Ach, dan ga ik gewoon wat eerder weg van huis*. We zullen onze sympathieke, loyale en altijd goed gehumeurde mierenvriend missen.

Peter Boer en Marten Zijlstra

* Deze collectie wordt opgenomen in de collectie van het Nationaal Museum van Natuurlijke Historie Leiden.

I.A. UITNODIGING VOOR DE INVENTARISATIE
EXCURSIE OP ZONDAG 7 SEP 2008 BIJ NOORDWIJK

Ferry van Elven en Rudolf van Hengel, Bilthoven, 2008

Doel

Het doel van de excursie is het uitbreiden van de kennis van de mierensoorten in het duingebied bij de Langevelderslag, ten noorden van Noordwijk. Tevens kunnen minder ervaren leden hun vaardigheid bij het determineren onder leiding van ervaren leden vergroten.

We willen zowel het duingebied langs de Langevelderslag bezoeken, als het natuur- en recreatiegebied Langeveld, dat uit jong loofbos, weiden en waterpartijen bestaat. Dit gebied ligt direct ten zuiden van de Amsterdamsche Waterleidingduinen en Zuid Kennemerland, waar Theo de Gruyter gedurende zijn leven mieren heeft geïnventariseerd (zie P. Boer en Th. de Gruyter, 1999, Mieren in de Noord-Hollandse Duinen).

Het terrein

Het Langeveld is tussen 2002 en 2005 op de schop gegaan en heeft dus ook een aantal jonge natuurelementen. De doelstelling was: Het ontwikkelen van matig voedselrijk, bloemrijk binnendingrasland met watergangen en poelen met een zandbodem, kwelwater en enkele karakteristieke (duinreli)soorten.